

Інформація про збудників захворювання в людей. Вакцинація та гігієна — це захист!

Що таке гепатит А?

Гепатит А — це запалення печінки, спричинене вірусом. Вірус гепатиту А (HAV) розповсюджений в усьому світі. У країнах із високими стандартами гігієни гепатит А зустрічається рідше. Частина хворих у Німеччині заражається за кордоном («гепатит подорожей»).

Як передається гепатит А?

Від людини до людини

Вірус гепатиту А виділяється у хворої людини з калом (зокрема до появи симптомів захворювання). Поширення від людини до людини можливе в разі тісного контакту, наприклад, у спільному домогосподарстві або в дитячому садку. У цих випадках збудники передаються шляхом контактного інфікування — через найдрібніші сліди решток калу на руках або через предмети, потрапляючи в організм людини ротом.

Окрім того, зараження може відбуватися під час статевих контактів, найчастіше — в разі орально-анальної практики або контакту пальця спочатку з анусом, а потім — з ротом.

Також можливе поширення через кров і через продукти з додаванням крові.

Через продукти харчування та воду

Часто вірус гепатиту А передається через споживання забрудненої їжі. Наприклад, салат і овочі можуть бути удобрені фекаліями, а морепродукти, як-то мідії або устриці, — мати на собі збудників гепатиту. Також збудники можуть потрапляти в їжу через немиті руки, наприклад, під час готування.

Останніми роками продукти харчування, імпортовані до Німеччини з регіонів, де широко поширений гепатит А, усе частіше вважають причиною збільшення випадків захворювання. Серед них — заморожені ягоди й виготовлені з них смузі, тістечка й десерти, а також сушені фініки й помідори.

Джерелом зараження також може бути питна вода або вода, в якій купаються.

Які симптоми захворювання?

Часто гепатит А, особливо в маленьких дітей, перебігає у м'якій формі або без ознак захворювання. У більшості дітей старшого віку й дорослих є його симптоми. Першими ознаками захворювання є нудота, блювання або болі в животі, хворобливе самопочуття та іноді підвищена температура. Може виникнути жовтяниця з жовтим забарвленням шкіри та слизової оболонки очей, темною сечею, знебарвленим калом і сильним свербінням шкіри.

Як правило, симптоми зберігаються від декількох днів до декількох тижнів. До повного одужання хворого зазвичай спливає ще 2–4 тижні. Приблизно в кожного десятого хворого гепатит А триває довше. Тоді хворий одужує, як правило, за кілька місяців без ускладнень. З віком важкий перебіг хвороби більш імовірний. Дуже рідко захворювання загрожує життю, і навіть трапляються летальні випадки. Після перенесення гепатиту А формується імунітет на все життя.

Коли хвороба проявляється та як довго хвора особа є заразною?

Від зараження до появи ознак захворювання може пройти від 15 до 50 днів, у середньому це чотири тижні. Небезпека зараження є найвищою два тижні до та один тиждень після появи симптомів. У немовлят вірус може виділятися з калом протягом значно більшого проміжку часу, ніж у дорослих.

Хто особливо підпадає під ризик?

На гепатит А може захворіти кожен, хто ще не хворів або достатньою мірою не захищений через повну вакцинацію. Особливої небезпеці зараження гепатитом А піддаються, зокрема, такі особи:

- ▶ мандрівники в разі перебування в регіонах широкого розповсюдження гепатиту А,
- ▶ особи, які тісно контактують із хворими на гепатит А.

Для людей старшого віку, а також у разі захворювання печінки в минулому існує ризик важкого перебігу захворювання.

Яких правил дотримуватися за наявності захворювання?

- ▶ Спеціального лікування гепатиту А не існує. Можна лише полегшити симптоми, як-от блювання, або ознаки захворювання, подібні до грипу.
- ▶ У гострій фазі захворювання слід уникати фізичних навантажень. Залежно від важкості захворювання, може бути рекомендований постільний режим.
- ▶ У початковій фазі захворювання бажано дотримуватися збагаченої вуглеводами та знежиреної дієти.
- ▶ Особливо важливо відмовитися від алкоголю.
- ▶ Без консультації з лікарем не приймайте ліки, які можуть навантажувати печінку.
- ▶ Регулярно та ретельно мийте руки, насамперед після відвідування туалету, перед приготуванням страв і перед прийманням їжі. Для витирання рук після миття користуйтеся власним рушником або одноразовими паперовими серветками.
- ▶ За можливості користуйтеся власним туалетом.
- ▶ За можливості тримайте дистанцію з іншими людьми протягом двох тижнів після появи перших ознак захворювання або протягом одного тижня після появи жовтяниці.
- ▶ Не готуйте їжу для інших, якщо ви самі хворі.
- ▶ На гепатит А поширюються положення Закону про захист від інфекційних захворювань. Особи, які захворіли на гепатит А чи щодо яких існує відповідна підозра, мають негайно припинити відвідування громадських установ, як-от шкіл або дитячих садків, чи призупинити свою професійну діяльність у цих місцях. Це також стосується осіб, у чиєму помешканні є хворі або люди з підозрою на інфікування. Хворі мають повідомити громадську установу про своє захворювання. Рішення про відновлення діяльності чи відвідування громадської установи ухвалює лікар, який проводить лікування, або відповідне управління охорони здоров'я.
- ▶ Якщо, відповідно до § 42 Закону про захист від інфекційних захворювань, ви працюєте з певними продуктами харчування та захворіли на гепатит А або щодо вас існує відповідна підозра, ви маєте призупинити свою трудову діяльність. Точну дату, коли вам знову можна буде працювати, визначить відповідальне управління охорони здоров'я.

Як себе захистити?

Вакцинація

Існують вакцини для захисту від гепатиту А. Первинна вакцинація означає введення двох доз вакцини від гепатиту А з інтервалом від 6 до 12 місяців. Перша доза вакцини забезпечує комплексний захист на цей період. Існують комбіновані вакцини, які також захищають від гепатиту В та для яких підбирають різні графіки введення.

Постійний комітет із вакцинації (STIKO) рекомендує вакцинуватися тим, хто належить до групи ризику, зокрема:

- ▶ особам, чия статева поведінка супроводжується підвищеним ризиком зараження (наприклад, чоловікам гомосексуальної орієнтації);
- ▶ особам із захворюваннями печінки або з захворюваннями, які на неї впливають;
- ▶ особам, яким часто переливають компоненти крові (наприклад, у разі захворювання крові);
- ▶ особам, які споживають наркотики, користуючись при цьому шприцами;
- ▶ особам, які перебувають у психіатричних лікарнях або подібних до них закладах;
- ▶ особам із підвищеним ризиком зараження під час професійної або громадської діяльності (наприклад, у службі охорони здоров'я, у громадських установах, а також під час контакту зі стічними водами, наприклад, у каналізаційних спорудах і очисних станціях);
- ▶ особам, які мандрують до регіонів, де гепатит А широко розповсюджений.

Як себе захистити?

Вакцина від гепатиту А буде ефективніша, якщо її вчасно ввести після контакту з вірусом. Особи, які мали контакт із хворим на гепатит А та не захищені через вакцинацію від цього захворювання або не перехворіли ним у минулому, мають зробити щеплення якнайшвидше впродовж 14 днів. Тим, хто в групі підвищеного ризику, можна додатково зробити пасивну імунізацію (введення антитіл).

Гігієна

У разі контакту з хворими послідовно дотримуйтеся правил гігієни:

- ▶ Регулярно та ретельно мийте руки.
- ▶ Якщо ви доглядаєте за хворим, використовуйте одноразові рукавички.
- ▶ Підтримуйте чистоту, насамперед у туалеті та на кухні.
- ▶ Використання спеціальних «протівірусних» засобів дезінфекції може допомогти, якщо його рекомендує управління охорони здоров'я або ваш лікар.

Під час поїздки в регіони, де поширений гепатит А, ретельно дотримуйтеся гігієни рук і санітарної профілактики, а також гігієни харчових продуктів:

- ▶ Пийте бутильовану або кип'ячену воду.
- ▶ За можливості споживайте харчові продукти, які пройшли достатню теплову обробку.
- ▶ Овочі й фрукти у сирому вигляді слід споживати відразу після очищення.
- ▶ Не їжте сирий салат і не пийте свіжовіджати́й сік.

Де можна отримати інформацію?

Більш детальну інформацію можна отримати в місцевому управлінні охорони здоров'я. Оскільки випадки гепатиту А підлягають реєстрації, управління має інформацію про поточну ситуацію та великий досвід боротьби з цією хворобою.

Більше (спеціальної) інформації можна знайти на сайті інституту Robert Koch-Institut (www.rki.de/hav). Також візьміть до уваги поради Міністерства іноземних справ для мандрівників (www.auswaertiges-amt.de).

Більше інформації про захист від інфекційних захворювань за допомогою санітарно-гігієнічних заходів подано на сайті центру медичного просвітництва Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (www.infektionsschutz.de).

STEMPEL

Видавник:

Федеральний центр медичного просвітництва (Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung), Кельн. Усі права захищено.

Створено в співпраці з Федеральним об'єднанням лікарів громадської служби здоров'я (Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V.) та за погодженням з інститутом Robert Koch-Institut.

Цю інформацію для населення можна безкоштовно завантажити на сайті www.infektionsschutz.de.